

A Fővárosi Ítéltábla a Bolevác és Vörös Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt **felperes neve(címe.) felperesnek** a Nochta & Társai Ügyvédi Iroda (címe.; ügyintéző: dr. Mohai Máté ügyvéd) által képviselt **alperes neve(címe) alperes** ellen jognyilatkozat érvénytelensége iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. március 16. napján kelt 4.G.43.067/2015/14. számú ítélete ellen az alperes által 15. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Mellőzi az alperesnek a felperes javára 1.905.000.-(Egymillió-kilencszázötezer) forint perköltség megfizetésében történő marasztalását.

Megállapítja, hogy a felperes és az alperes viselik a perrel felmerült elsőfokú perköltségeiket.

Az alperesnek az állam javára az illetékes állami adóhatóság külön felhívására és számlájára fizetendő 1.500.000.-(Egymillió-ötszázezer) forint illeték megfizetési kötelezettsége mértékét 750.000.-(Hétszázötvenezer) forintba leszállítja.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára, az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 750.000.-(Hétszázötvenezer) forint feljegyzett kereseti illetéket.

Köteles az alperes megfizetni a felperesnek 15 napon belül 381.000.-(Háromszáznyolcvanegyezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles az alperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 2.500.000.-(Kettőmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesnek tagi kölcsön jogcímén 75.000.000.-Ft követelése állt fenn alperessel szemben, amit a 2013. augusztus 29. napján kelt nyilatkozatával elengedett.

A Fővárosi Törvényszék 2014. augusztus 18-án érkezett kérelem alapján a számú eljárásban 2015. február 11-én jogerőre emelkedett végzésével a felperes fizetéseképtelenségét megállapította, és felszámolását elrendelte. A kijelölt felszámoló a ... Kft., a felszámolási eljárás kezdő időpontja 2015. március 24. napja.

A felperes volt törvényes képviselője által meghatalmazott ügyvéd (dr. **P.D.**) 2015. április 21. és 2015. július 8. napja között több részletben tett eleget a Cstv. 31. § (1) bekezdés b) pontja szerinti iratátadási kötelezettségének. Ennek során 2015. május 27-én - az átadás-átvételi jegyzék 32. tétele keretében - került átadásra a felperes felszámolójának a 2013. augusztus 29-én kelt tartozáselengedő nyilatkozat.

A felperes 2015. augusztus 25-én előterjesztett keresetében a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján annak megállapítását kérte, hogy a 2013. augusztus 29. napján kelt tagi kölcsöntartozás elengedéséről szóló nyilatkozata érvénytelen, és kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperessel szemben 75.000.000.-Ft összegű követelése áll fenn tagi kölcsön jogcímén. Érvelése szerint a keresettel támadott nyilatkozat a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontjában írt feltételek maradéktalan megvalósulása miatt érvénytelen. E nyilatkozat a felszámolás iránti kérelem bíróságra történő benyújtását (2014. augusztus 18.) megelőző 2 éven belül (2013. augusztus 29. napján) kelt. Annak tárgya a felperes vagyonából történő ingyenes elidegenítés, illetve a felperes vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalás, mivel a felperes ellenérték nélkül mondott le az alperessel szemben fennálló 75.000.000.-Ft összegű követeléséről, amivel a hitelezők elől vonta el a fedezetet. Az ingyenes tartozás elengedés megfelel a Cstv. szerinti „ingyenes átruházásnak”, hiszen a törvényhely által szankcionált esetkör lényege, hogy a megtámadható tranzakció eredményeképpen az adós vagyonából ingyenesen kikerül egy vagyonelem. A 90 napos keresetindítási határidő vonatkozásában előadta, hogy a felszámolója részére a kereset tárgyát képező tartozáselengedő nyilatkozat 2015. május 27. napján került átadásra, így a kereset előterjesztésére határidőben került sor. Hangsúlyozta, hogy az iratátadásról a jegyzékeket a felperes volt törvényes képviselőjének meghatalmazottjaként eljáró ügyvéd készítette, annak részletezettségére a felperesnek nem volt befolyása. Az ellenőrzés az átadás során - az átadott iratok rendkívüli mennyiségére tekintettel - csak arra terjedt ki, hogy a jegyzékben felirattal szereplő dossziék (dobozok) rendelkezésre állnak-e, azonban azok tartalmát csak folyamatában tudta átvizsgálni.

Az alperes érdemi ellenkérelem a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Cstv. 40. §-a alapján a felszámoló csak a saját nevében, s nem a felszámolás alatti adós cég nevében jogosult pert indítani. Vitatta, hogy a felperes a keresetlevelét a Cstv. 40. § (1) bekezdésében meghatározott 90 napos határidőn belül nyújtotta volna be, mert az ennek igazolására becsatolt 2015. május 27-i kimutatásban csak szerződések szerepelnek, a perbeli nyilatkozat nem. A pernek nem tárgya egyetlen szerződés sem, így a felszámoló az általa megjelölt napon nem vehette át a kérdéses nyilatkozatot, arról bizonyosan már korábban tudomást szerzett, legkésőbb akkor, amikor a felszámolás alatt álló felperes vezetője eleget tett a Cstv. 31. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kötelezettségének, aminek 2015. április 23. napjáig meg kellett történnie, így a perindítási határidő 2015. július 22. napján eltelt. Nem volt akadályoztatva a felszámoló abban, hogy maga készítsen tételes iratjegyzéket, de ha ezt az iratok mennyiségére hivatkozással nem tette meg, úgy ez neki felróható. A felperes által becsatolt átadás-átvételi jegyzőkönyvből megállapíthatóan 2015. május 27-én a 2015. évi szerződések kerültek átadásra, a perbeli nyilatkozat ugyanakkor 2013-ban keletkezett. Amennyiben egy társaság egy másik társasággal szembeni követeléséről lemond, azt az adós társaságnál, mint elengedett kötelezettséget rendkívüli bevételként kell elszámolni. Az Itv.

11. § (1) bekezdés c) pontja és a 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig illetéket kellett volna fizetni, kivéve az Itv. 17. § (1) bekezdés n) pontja szerinti esetet. A perbeli ügylet számviteli és illetékvonzatai alapján pedig az adóhatóság hatáskörébe is tartozott, ezért a támadott nyilatkozat a felperes által csatolt 2015. május 11-i átadás-átvételi jegyzőkönyv első három tétele közül bármelyik keretében is átadásra kerülhetett. **Érdemben arra hivatkozott** a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti törvényi tényállási elemek nem valósultak meg, mivel a követelés elengedése nem minősül ingyenes elidegenítésnek, és kötelezettségvállalásnak sem. A Cstv. e rendelkezésében egyébként sem szerepel a felperes által hivatkozott „ingyenes átruházás” fordulat, de a kereset ilyen fordulat létezése esetében sem lenne alapos, mivel az adós vagyonából történő ingyenes elidegenítés (átruházás) esetén az elidegenítésnek a lényege, hogy az elidegeníteni kívánt vagyoni elem más vagyonába kerül. Erre azonban nem került sor, mert ingyenes elidegenítés csak ajándékozási szerződéssel lehetséges. A felperes azt sem igazolta, hogy a követelés elengedése közvetlen ok-okozati összefüggésben lenne a felszámolásával, és azt sem, hogy e követelés elengedésével elvonta volna a hitelezők elől a fedezetet. A felperes 0,9%-os üzletrésszel tulajdonosa az alperesnek, így vagyona nem csökkent, hiszen a felperes vagyonát képezte 2013. augusztus 29-én az alperesben fennálló üzletrésze. A tartozás elengedésével az alperes gazdasági helyzete stabilizálódott, ami egyúttal a felperesi üzletrész arányos felértékelődését is jelentette.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy a felperes alperes irányában fennálló tagi kölcsön követeléséből 75.000.000.-Ft elengedésére vonatkozó, 2013. augusztus 29. napján kelt nyilatkozata érvénytelen, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.905.000.-Ft perköltséget, és az államnak 1.500.000.-Ft illetéket. Határozatának indokolásában idézve a Cstv. - jelen eljárásban alkalmazandó 40.§ (1) bekezdés b) pontját - a felperes keresetösségi jogát vizsgálva rámutatott, hogy a jelen eljárásban alkalmazandó Cstv. 40. §-a, szemben a korábban hatályban volt rendelkezéssel, az adós szerződésének, jognyilatkozatának megtámadására a hitelezőt, illetve kifejezetten az adós nevében a felszámolót jogosítja fel. Ebből következően felperesi pozícióban valamely hitelező, vagy az adós gazdálkodó szervezet szerepelhet, s utóbbit a Cstv. alapján a felszámoló képviseli, ezért a keresetösségi jog hiányára alapított védekezés alogikus. Ezt követően abban foglalt állást, hogy a felperes keresetét határidőben terjesztette-e elő. Megállapította, hogy a kereset az 1 éves jogvesztő határidőn belül érkezett, ezért azt vizsgálta, hogy a felszámoló mikor szerzett tudomást a támadott nyilatkozatról, és ehhez képest a jogszabályba meghatározott 90 napos határidőn belül terjesztette-e elő a keresetét. A felperes állítása alátámasztására becsatolta az általa hivatkozott 2015. május 27-i, valamint a 2015. április 21. és 2015. július 8. között keletkezett valamennyi iratjegyzéket. Ezek tartalmi vizsgálata és összevetése alapján az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a 2015. április 21. és július 8. közötti iratjegyzékek egyikében sem került felsorolásra a perbeli nyilatkozat és a 2015. május 27-i kivételével az egyikhez sem köthető logikailag. Ebből következően annak átadására 2015. május 27-én került sor figyelemmel arra is, hogy a tartozáselengedő nyilatkozat szerződéses nyilatkozatnak minősül, a 2013-2015. évi szerződések pedig a 2015. május 27-i iratjegyzék 32-es tételeként kerültek átadásra. Az alperes Számv. Tv-re, illetve az Itv. alapított érvelését sem fogadta el, mert egy gazdálkodó szervezet működése során keletkezett iratok

többségének van számviteli, illetve adó vonzata, az alperes Itv-re alapított érvelése pedig éppen saját álláspontját cáfolta. Az elsőfokú bíróság ezért az e körben rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206.§ (1) bekezdése szerint értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a perben támadott nyilatkozat 2015. május 27-én került átadásra a felszámolónak, arról a felszámoló ekkor szerzett tudomást, ezért a keresetlevelét a 90 napos határidőn belül terjesztette elő.

A keresetet érdemét tekintve a Cstv. 40.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott együttes feltételek fennállását vizsgálta. Rögzítette, hogy, a felszámolási kérelem 2014. augusztus 18-án történt benyújtására figyelemmel a keresettel támadott 2013. augusztus 29-én kelt nyilatkozat megtámadható, hiszen az a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történt beérkezése napját megelőző két éven belül kelt. A Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem csak szerződés, hanem az adós más jognyilatkozata, így a perbeli tartozást elengedő nyilatkozat is megtámadható, hiszen a kötelezettséget elengedő nyilatkozat az adós szempontjából az adóst megillető vagyoni értékkel bíró követelést ingyenesen elengedő nyilatkozatként a felperes vagyonát alkotó követelésállománynak a csökkenését eredményezi. Így amennyiben az ellenérték nélkül történik, ingyenes elidegenítésnek minősül. Az alperes érvelésére tekintettel megjegyezte, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontjában nem tényállási elem, vagyis nem feltétele az eredményes megtámadásnak, hogy a vagyonból történő elidegenítés vezessen a felszámolás elrendeléséhez, a fizetéseképtelenséghez, és az sem hogy az elidegenítés a hitelezői igények kielégítését veszélyeztesse, megghiúsítsa. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján a 2013. augusztus 29. napján kelt nyilatkozat az eredményes megtámadás folytán érvénytelen. A felperes által az érvénytelenségi kereset mellett előterjesztett további megállapítási kereset kapcsán rámutatott, hogy annak a Pp. 123. §-a szerinti együttes feltételei hiányoznak, ezért a követelés fennállásának a megállapítására irányuló keresetet elutasította.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. Elsődlegesen azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdését nem alkalmazta megfelelően. Az elsőfokú eljárás során ugyanis a 2015. szeptember 17. napján kelt 2-II. számú végzésben, majd a 2015. november 11. napján megtartott tárgyaláson történt felhívás és figyelmeztetés ellenére a felperes a tudomásszerzésére vonatkozó bizonyítékait csupán 2016. január 5. és 2016. február 15. napján nyújtotta be az elsőfokú bírósághoz, melyeket így nem lehetett volna figyelembe venni. A per tárgya „jogkérdés volt”, így a felperes késlekedése a per befejezését is késleltette. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítást, hogy a perbeli nyilatkozat 2015. május 27. napján került átadásra a felperes felszámolójának, ennek körében megismételte az elsőfokú eljárásban már előadott érvelését. Érdemben változatlanul fenntartotta, hogy tartozást elengedő nyilatkozat esetében nem lehet szó elidegenítésről, mivel utóbbinak lényege az, hogy az egyik személy tulajdonát képező vagyonelem egy másik személy tulajdonába kerül. A jelen esetben pedig a követelés megszüntetésére, és nem annak ingyenes elidegenítésre került sor, amely csupán ajándékozási szerződéssel valósulhatott volna meg. Tévesen határozott az elsőfokú bíróság az elsőfokú perköltség összegéről is, hiszen a felperes csupán részben lett pernyertes, és a

Pp. 81. § (1) bekezdésével ellentétesen az elsőfokú bíróság az alperest mégis a teljes perköltség viselésére kötelezte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett részének a helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy a perben a felperes keresete tárgyi keresethalmazatot alkotott, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Ennek alapján - fellebbezés hiányában - a felülbírálat nem érintette az elsőfokú ítéletnek a felperes megállapítási keresetét az elsőfokú ítéletben megállapítottakat meghaladóan elutasító rendelkezését.

Az így elbírált fellebbezés a per fő tárgya tekintetében nem alapos, kizárólag az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezéseit támadó részében alapos.

Az ítéletábra álláspontja szerint - a fentiekben részletezett - fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a szükséges és egyben elégséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, az ott szerzett bizonyítékokat a Pp.206.§-ának megfelelően, helyesen, okszerűen, összességükben értékelve helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetéseivel, az elsőfokú bíróságnak a per fő tárgyára vonatkozó érdemi döntésével, és annak indokolásában foglaltakkal is az ítéletábra teljes egészében egyetértett, azokat megismételni nem kívánja, azokra csupán hivatkozik (Pp.254.§ (3) bekezdés).

A fellebbezésekben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

Az alperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott a Pp.141.§ (2) és (6) bekezdései megsértésére. A Pp. 141.§ (6) bekezdésében foglaltak alkalmazására - azaz mulasztási ítélet meghozatalára - ugyanis csupán két konjunktív feltétel együttes fennállása esetén kerülhet sor. Egyrészt, ha az előterjesztésre nyitva álló határidő elmulasztására alapos ok nélkül kerül sor, másrészt ha az előterjesztés bevárása a per befejezését késleltetné. (Győri Ítéletábra ..., Fővárosi Ítéletábra ...) Ezt meghaladóan pedig e jogkövetkezmény alkalmazásának további előfeltétele, hogy a bíróság a feleket kellő részletességgel és pontosan tájékoztatja a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről.

Az elsőfokú bíróság a Pp.3.§ (3) bekezdése alapján a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási kötelezettségről, a bizonyítás indítványozása elmulasztása jogkövetkezményeiről a feleket az elsőfokú eljárásban nem tájékoztatta, ezért a felperes által előterjesztett bizonyítékok mellőzésének törvényes előfeltétele nem állt fenn. Másrészt a konkrét esetben a per befejezését érdemben a felperes által előterjesztett okirati bizonyítékok bevárása érdemben - ellentétben az alperes fellebbezési érvelésével - nem is késleltette. Emiatt az elsőfokú bíróság helytállóan járt el, amikor a felperes által becsatolt okirati bizonyítékokat nem mellőzte, mivel annak a Pp. 141.§ (6) bekezdésében írt egyik konjunktív feltétele sem következett be. (BDT 2002/583)

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) - jelen perben alkalmazandó - 40. § (1) bekezdésének b.) pontja értelmében a tudomásszerzéstől számított 90 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidőn belül a hitelező - vagy az adós nevében a felszámoló - a bíróság előtt keresettel megtámadhatja az adósra a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző két éven belül és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya az adós vagyonaiból történő ingyenes elidegenítés, illetve a vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalás vagy harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkelkülönbözettel megkötött visszerhes jogügylet.

A fenti rendelkezés helyes értelmezése szerint a felszámoló a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves (objektív) jogvesztő határidőn belül, a **tudomásszerzéstől számított 90 napos szubjektív határidő alatt** támadhatja meg az adós ingyenes szerződést. Ez a szubjektív 90 napos határidő tehát akkor kezdődik, amikor a felszámoló a hivatkozott megtámadási okról tudomást szerzett. Amennyiben a megtámadási ok magából a szerződésből megállapítható, a keresetlevél bírósághoz történő benyújtásának **90 napos szubjektív** (anyagi jogi és elévülési jellegű) **határideje a megtámadható szerződésről történt tudomásszerzéstől számít.**

A Cstv. 40. §-ának rendelkezése esetében tehát a perindítási határidő kezdő időpontja a kifogásolható szerződésről való tudomásszerzés tényleges időpontja, nem pedig az az időpont, mikor arról a perindításra jogosult felszámoló „tudomást szerezhette volna,” mert annak esetleges lehetősége fennállt. E rendelkezés mögött az a jogalkotói szándék húzódik meg, hogy a csupán a konkrét szerződés tényleges ismerete alapján tud felelősséggel dönteni arról, hogy azt bíróság előtt indokolt-e megtámadni. Ezért a Cstv. 40. § alapján megkövetelt tényleges tudomásszerzésnek a megismerés „elvi lehetőségének” szintjére történő emelése az alkalmazandó normaszövegnek a jogalkotói szándékkal ellentétes értelmezését jelentené.

A konkrét esetben az okiratok átadása a felszámolási eljárás megkezdését követően rövidesen - 2015. áprilisban - megkezdődött, és az adós teljes iratanyagának az átadás-átvételére 2015. július 8-ig több részletben került sor.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok helytálló mérlegelésével állapította meg, hogy a felperes felszámolója 2015. május 27-én szerzett ténylegesen tudomást a perbeli tartozás elégedő nyilatkozatról. Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenységét (Pp.206.§ (1) bekezdés) az alperes alap nélkül támadta a fellebbezésében, hiszen az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen kitért arra, hogy milyen bizonyítékok alapján állapította meg e körben a tényállást, és mik voltak azok a körülmények, amiket a bizonyítékok e körbeni mérlegelésénél irányadónak vett, és a felperesi tényállítást a tudomásszerzés időpontját illetően a csatolt okiratok alapján miért találta bizonyítottnak. Ezen indokokat a másodfokú bíróság is osztotta. Megjegyzi az ítéletábra, hogy az alperes fellebbezésében felhozott körülményeket egyebekben már az elsőfokú bíróság is a mérlegelési körébe vonta, és ezeket az egyéb bizonyítékokkal összevetve helyesen állapította meg, hogy a felperes felszámolója a keresetindításra

nyitvaálló szubjektív 90 napos keresetindítási határidőt nem mulasztotta el. A bizonyítékok okszerű mérlegelése pedig a másodfokú bíróságot is köti. (BH 2006. 403.)

Mindebből következően pedig a felszámoló részéről a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerint megkövetelt tényleges tudomásszerzés időpontjaként 2015. május 27. napját megelőző időpont nem állapítható meg, így az elsőfokú bírósághoz 2015. augusztus 25-én érkezett keresetlevél, a jogszabály által megkövetelt - a felszámoló tudomásszerzésétől számított - 90 napos szubjektív határidőn belül érkezett, az nem késett el.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra rámutat arra, hogy a keresetlevél határidőben történő érkezése szempontjából kizárólag az bír jelentőséggel, hogy mikor volt a tudomásszerzés időpontja, és ahhoz képest 90 napon belül - illetve a felszámolási eljárás elrendelésétől számított 1 éves jogvesztő határidőn belül - történt-e a keresetlevél benyújtása. A Cstv. 40. § (1) bekezdésén alapuló - hitelezői fedezetelvonó (ingyenes) - szerződések megtámadására irányuló kereseti kérelem határidőben érkeztségének elbírálása során az ítéletábra álláspontja szerint nem képezi vizsgálat tárgyát az, hogy a felszámoló miért éppen csak az adott időpontban, esetlegesen kinek felróható módon szerzett tudomást a konkrét szerződésről, és miért nem korábban, amennyiben a keresetindítás az objektív egy éves jogvesztő határidőn belül történik. Az ettől eltérő álláspont ugyanis a tudomásszerzés időpontjának - mint a keresetindítás szubjektív 90 napos határidejének kezdőidőpontja - megítélését olyan alapokra helyezné, ami a tudomásszerzés esetleges felróható késedelmét, anélkül szankcionálná, hogy ezt jogszabály lehetővé tenné. (Győri Ítéletábra Gf.II.20.176/2013/6.)

A felperes a keresetét érdemben a Cstv. 40. § (1) bekezdésének b.) pontjának rendelkezésére alapította.

A felszámoló egyik legfontosabb feladata az adós vagyonának felderítése és védelme a hitelezői igények minél nagyobb mértékű kielégítése érdekében. A Cstv. ezen kötelezettség teljesítése érdekében különleges jogokat ad a felszámolónak a felszámolás kezdő időpontja előtt megkötött szerződések megtámadását illetően (Cstv.40.§). E normaszöveg alkalmazása során a felszámoló (és a hitelezők) részére biztosított speciális szerződés-megtámadási jog célja az, hogy a felszámolás hatálya alá tartozó vagyon növekedjen azáltal, hogy eredményes megtámadás esetén a per (kereset) által érintett - és a törvény által meghatározott időszakban elvont - vagyontárgy (vagyonelem) visszakerüljön az adós vagyonába.

A Cstv. 40.§ (1) bekezdésének b.) pontjának körében az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes támadott nyilatkozatával **ingyenes elidegenítés történt-e** az adós vagyonából, hiszen a gazdasági élet biztonsága megköveteli, hogy a gazdálkodás alanyai a gazdálkodó szervezet vagyonának terhére indokolatlanul ne kössenek olyan ingyenes jogügyletet, és egyoldalúan ne vállaljanak olyan kötelezettséget, amelyek a gazdálkodó szervezet helyzetének megrendülése esetén a hitelezői igények kielégítését veszélyezteti.

A felperes a konkrét esetben a 2013. augusztus 29. napján kelt egyoldalú nyilatkozatát támadta, amivel az alperessel szemben fennálló követelést engedett el.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a Cstv. 40.§ (1) bekezdésének b.) pontja alapján nem csupán a szerződés, hanem az adós más jognyilatkozata, így a perbeli tartozást elengedő nyilatkozata is megtámadható. E tartozást elengedő nyilatkozat egyebekben nem más, mint a r.Ptk. 207.§ (4) bekezdésében is említett „joglemondó” nyilatkozat, amellyel a felperes a kölcsön visszakövetelésének jogáról mondott le, e „tartozást elengedte”.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy e nyilatkozattal ingyenes elidegenítés történt az adós vagyonából. Tévesen hivatkozott az alperes ugyanis arra, hogy elidegenítésen kizárólag azt az esetkört lehet érteni, ha az egyik személy tulajdonát képező vagyonelem egy másik személy tulajdonába kerül át, amely csupán ajándékozási szerződéssel valósulhatott volna meg.

Az elidegenítés ugyanis csupán a legszűkebb értelmében jelenti a jognak a jogosult általi egészben vagy részben másra történő átruházását. Az **elidegenítés tágabb értelemben** a jogról való lemondást (renuntiatio) is jelenti, vagyis valamely joggal felhagyást, **másra átruházás nélkül** (elhagyás/ derelictio) amilyen a követelés elengedése is. Ebben a tágabb értelemben az elhagyás az a pozitív cselekvés, amellyel valamely vagyoni alkotórész jogüggyellett kihasíttatik, a többitől elválasztódik. (Lásd: Márkus Dezső: Magyar Jogi Lexikon III. kötet.)

Az elidegenítés tehát a tágabb értelmében megtörténhet egyoldalú nyilatkozattal (s nem csupán szerződéssel) akként is, hogy **a jogosult egy jogról (követelésről) úgy mond le, hogy annak másra átruházására nem kerül sor, de a jogosult vagyona (az elengedett követelésállománnyal) mégis csökken.**

Az ítéletábra megítélése szerint pedig a Cstv. 40.§ (1) bekezdésének b.) pontjában nevesített ***elidegenítés* fogalmát nem lehet e jogi fogalom legszűkebb értelmében alkalmazni** a felszámoló (és a hitelezők) részére biztosított speciális szerződés-megtámadási jog esetében. **Ez ugyanis a normaszöveg meg nem engedett megszorító, és annak a jogalkotói szándékkal ellentétes értelmezését jelentené.** Megjegyzi az ítéletábra, hogy e megszorító értelmezés kiüresítené a normaszöveg nyelvtani értelmezését is, hiszen ez esetben nem lehetne megtámadni az olyan egyoldalú adósi jognyilatkozatot, amivel az adós vagyona - a jog másra átruházása nélkül - ingyenesen csökkenne.

A kifejtettek alapján ezért az elsőfokú bíróság az irányadó normaszöveg helytálló értelmezésével állapította meg, hogy a tartozást elengedő nyilatkozat is elidegenítésnek minősül, ami egyoldalú nyilatkozatként a felszámoló által megtámadható.

Az pedig nem volt vitatott, hogy az elidegenítésre (tartozás elengedésére) a konkrét esetben ingyenesen került sor, ezért a támadott jognyilatkozat esetében a Cstv. 40.§ (1) bekezdésének b.) pontjának valamennyi törvényes előfeltétele megvalósult. Ebből következően annak érvénytelenségét a Cstv. 40.§ (1a) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg.

Mindezek alapján a fellebbezésben felhozottak - a kifejtettek szerint - az érdemben helyes elsőfokú ítélet fellebbezett részének a megváltoztatására a per főtárgya tekintetében nem adnak alapot.

Arra viszont helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályok téves alkalmazásával rendelkezett az elsőfokú perköltségről.

Az elsőfokú perköltség számításánál ugyanis abból kellett kiindulni, hogy a felperes keresetében (valóságos tárgyi keresethalmazatként) két (azonos pertárgyértékű) megállapításra irányuló kereseti kérelmet terjesztett elő, melyek közül az egyiket az elsőfokú bíróság elutasította, a másikat alaposnak találta. Ezért a keresetként értelmezhető igények tekintetében az elsőfokú eljárásban a felperesi és az alperesi pernyertesség és pervesztesség aránya egyenlő (50-50%-os) volt, míg az általuk előlegezett költsége között nem volt számottevő különbség.

Ezért az ítéletábra az elsőfokú ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján megváltoztatta, és - az alperes elsőfokú perköltségben történő marasztalását mellőzve - a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy az elsőfokú perköltségeiket a felek maguk viselik. A fent kifejtetteknek megfelelően szállította le az ítéletábra az alperes által az államnak - külön felhívásra - fizetendő feljegyzett eljárási illeték összegét is 750.000,-Ft-ra, és kötelezte a felperest ugyanilyen összegű illeték megfizetésére a Pp. 81.§ (1) bekezdése, és 6/1986. (VI.26.) IM. r. 13.§ (2) bekezdése alapján.

A másodfokú eljárásban az alperes - a per fellebbezett főtárgya tekintetében előálló másodfokú pervesztessége miatt - pervesztes lett, ezért a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint a felperes perköltségét. A felperes jogi képviselőjének munkadíját az ítéletábra a Pp. 79.§ (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2), (3), (5) és (6) bekezdései alapján - a per egyéb adataira figyelemmel - a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével és a pertárgyérték alapulvételével bruttó 381.000.- forintban állapította meg. Köteles továbbá a pervesztes alperes, az Itv. 59.§ (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján az államnak felhívásra megfizetni az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket.

Győr, 2016. október 21. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó

